

مروری بر مراودات تجاری کشور کنیا

کنیا، کشوری در شرق آفریقا به مساحت ۵۸۰،۳۷۰ کیلومتر مربع است که به مناظر دیدنی و مناطق حفاظت شده حیات وحش بسیار مشهور است. سواحل اقیانوس هند در این کشور، بنادر تاریخی مهمی را فراهم کرده که طی قرن‌ها کالاهای بازرگانان عربی و آسیایی وارد این قاره می‌شدند.

امید سکونت در منطقه مناسب‌تر به این شیوه اسکان و زندگی در حوالی پایتخت روی آورده‌اند.

* مردم و فرهنگ کشور کنیا

مطابق با آخرین داده‌های جمعیتی بانک جهانی جمعیت کشور کنیا در سال ۲۰۲۲، ۵۴ میلیون نفر (۵۴،۰۲۷،۴۸۷ نفر) بوده که نسبت به سال ۲۰۲۱، ۱/۹۲ درصد رشد کرده است. امید به زندگی در میان ساکنان کنیا حدوداً ۶۲ سال است (در مقایسه با ایران که ۷۴ سال است) و نرخ زاد و ولد در سال ۲۰۲۱ برابر ۳/۳۴ بوده (نرخ زاد و ولد در ایران طی همان سال ۱/۶ بوده است) که این ارقام از شاخص بالای فقر غالب در میان اکثریت مردم نشأت می‌گیرد.

شاخص توسعه انسانی (HDI) در سال ۲۰۲۱ در کنیا ۰/۵۷۵ بوده و بدین ترتیب در میان ۱۹۲ کشور رتبه ۱۵۲ را به خود اختصاص داده است. یکی از اصلی‌ترین دلایل پایین بودن شاخص توسعه یافتگی انسانی در کنیا نابرابری حقوق و دستمزد در میان زنان و مردان است. همچنین بحران هزینه‌های بالای زندگی و عدم دسترسی کافی همه مردم به مواد غذایی از

سودان جنوبی و اتیوپی، از شرق با سومالی و اقیانوس هند، از جنوب با تانزانیا و از غرب با دریاچه ویکتوریا و اوگاندا همسایه است.

پایتخت کنیا، شهر نایروبی است، شهری وسیع که مانند بسیاری از کلان شهرهای دیگر آفریقا، با آسمانخراش‌های مدرن که بر پهنه‌های وسیعی از حلیه‌ها سیطره داشته و بسیاری از پناهندگان از جنگ‌های داخلی کشورهای همسایه به این شهر پناه می‌آورند.

کنیا از سال ۱۹۲۰ تا ۱۹۶۳ مستعمره بریتانیا بوده است. از زمان استقلال خود، این کشور یک جمهوری بوده و دارای رئیس‌جمهور، مجلس شورای ملی، قوه مقننه و قوه قضاییه بوده است.

محله‌های قدیمی‌تر نایروبی، که برخی از آنها مرفه‌نشین هستند، معمولاً از نظر قومی مختلط هستند و امکانات رفاهی و سایر خدمات قابل قبولی به آنها ارائه می‌شوند؛ این در حالیست که چادرها و اقامتگاه‌های موقتی دور تا دور شهر دیده می‌شوند که معمولاً به صورت قومی قبیله‌ای راه‌اندازی شده، بطوریکه برخی مناطق روستایی به

در امتداد خط ساحلی که برخی از بهترین سواحل آفریقایی را شامل می‌شود، شهرهای مسلمان سواحیلی مانند مومباسا، یک مرکز تاریخی که به میراث موسیقیایی و آشپزی کشور کمک شایانی کرده است، قرار دارند. در داخل کشور، مناطق کوهستانی پرجمعیتی وجود دارد که هم به دلیل مزارع چای که یک عنصر اصلی اقتصادی در دوران استعمار بریتانیا بوده‌اند و هم به دلیل تنوع گونه‌های جانوری، از جمله شیر، فیل، یوزپلنگ، کرگدن، و اسب آبی معروف هستند.

استان‌های غربی کنیا که توسط دریاچه‌ها و رودخانه‌ها مشخص شده‌اند، جنگلی هستند، در حالیکه اقلیم بخش کوچکی از شمال این کشور بیابانی و نیمه بیابانی است.

حیات وحش متنوع و جغرافیای پانورامیک این کشور تعداد زیادی از بازدیدکنندگان اروپایی و آمریکای شمالی را به خود جذب می‌کند و گردشگری یکی از عناصر مهم در اقتصاد کنیا است.

کنیا که توسط خط استوا به صورت افقی و به صورت عمودی با طول جغرافیایی ۳۸ درجه شرقی تقسیم شده است، از شمال با

دیگر عوامل عمده اثرگذار بر پایین بودن این شاخص در کشور کنیا می‌باشند. در کنیا به بیش از ۶۰٪ زبان صحبت می‌شود و بیش از ۴۰٪ گروه قومی وجود دارد. تقریباً همه افراد در آنجا به بیش از یک زبان آفریقایی صحبت می‌کنند.

مدارس در کنیا رایگان است، اما بسیاری از کودکان آنقدر مشغول به کار هستند که نمی‌توانند به کلاس‌های درس بروند. آنها با کار کردن بر روی زمین، پرورش گاو، پخت و پزی یا آوردن آب به تأمین مایحتاج خانواده‌های خود کمک می‌کنند. موسیقی و داستان سرایی بخش مهمی از فرهنگ کنیا است.

برای قرن‌ها، قبایل در سراسر کشور از آهنگ‌ها، داستان‌ها و اشعار برای انتقال باورها، تاریخ و آداب و رسوم خود استفاده می‌کردند. کنیا کشوری است با فرهنگ‌های متفاوت، فرهنگ‌های در خور توجه عبارتند از: سواحلی در مناطق ساحلی، پاستورالیست در شمال و خرده فرهنگ‌های جوامع مرکز و غرب. امروزه فرهنگ ماسایی هر چند که فقط یک قبیله کوچک است اما به جهت صنعت گردشگری به خوبی شناخته شده است. ۴۲ قبیله از نژادهای مختلف آفریقایی در کنیا شناسایی شده‌اند.

* اقتصاد کشور کنیا

طبق آخرین داده‌های بانک جهانی تولید ناخالص داخلی کنیا در سال ۲۰۲۲، ۱۱۳/۴ میلیارد دلار آمریکا بوده و تغییرات این شاخص اقتصادی کنیا در نمودارهای ذیل نشان داده شده است.

کشاورزی و پس از آن صنعت نقش بسزایی در اقتصاد کنیا ایفا می‌کنند؛ بطوریکه این دو حوزه حدود ۴۰ درصد از تولید ناخالص داخلی کنیا در سال ۲۰۲۲ را به خود اختصاص داده‌اند. از زمان استقلال کنیا در سال ۱۹۶۳، اقتصاد کنیا شامل بخش‌های خصوصی و دولتی بوده

عوامل دیگری از جمله محدودیت قدرت خرید داخلی، کاهش بودجه دولت، افزایش بدهی‌های خارجی و داخلی، زیرساخت‌های ضعیف، و فساد و سوءمدیریت گسترده دولتی با مشکلاتی مواجه است.

کنیا در تلاش برای کاهش وابستگی خود به بازارهای کشاورزی، تلاش کرد تا صادرات خود را در دهه آخر قرن بیستم متنوع ساخته و محصولات باغبانی، البسه و پوشاک، سیمان، خاکستر سودا و فلورسپات را به محصولات صادراتی خود بیفزاید.

این کشور همچنین صادرات کالاهای تولیدی مانند کاغذ و خودرو را در اولویت قرار داد. با این حال، محدودیت‌های داخلی برای واردات به آرامی برداشته شده و این سیاست تنها تا حدی موفقیت آمیز بوده است.

اقتصاد کنیا که در دو دهه آخر قرن بیستم با نرخ ثابتی رشد نکرده و همچنان تحت سلطه بازار خارجی بوده است. گردشگری و صادرات کشاورزی همچنان منابع اصلی ارز برای کشور در اوایل قرن بیست و یکم بودند.

مطابق با گزارش آماری داده‌های بانک جهانی نرخ تورم سالانه کنیا در پایان سال ۲۰۲۲، با ۱/۵۵ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۲۱ به ۷/۶۶ درصد رسیده است. بیشترین نرخ تورم

است. بیشتر کسب و کارهای کشور در سیطره بخش خصوصی است (با میزان زیادی سرمایه‌گذاری خارجی)؛ اما دولت همچنان توسعه اقتصادی کشور را از طریق قدرت‌های نظارتی مختلف و «نیروهای دولتی» یا شرکت‌هایی که به طور جزئی یا کامل در اختیار دارد، شکل می‌دهد.

هدف از این سیاست دستیابی به رشد و ثبات اقتصادی، ایجاد اشتغال و به حداکثر رساندن درآمدهای خارجی با دستیابی به سطوح بالای صادرات محصولات کشاورزی و جایگزینی کالاهای تولید داخل به جای کالاهای وارداتی است.

به مدت یک دهه پس از استقلال، این سیاست نوبدبخش و کارآمد بود چراکه افزایش دستمزد، اشتغال و درآمد دولت ابزاری را برای گسترش خدمات بهداشتی، آموزشی، حمل و نقل و ارتباطات فراهم کرد. اما مشکلاتی که با افزایش قیمت جهانی نفت در سال ۱۹۷۳ به وجود آمد، به دلیل خشکسالی‌های دوره‌ای و افزایش سرعت رشد جمعیت تشدید شده و اقتصاد کنیا قادر به حفظ تعادل تجاری مطلوب در عین رسیدگی به مشکلات فقر مزمن و بیکاری فزاینده نیست.

توانایی این کشور برای صنعتی شدن همچون

ژاپنی با بیشترین سرمایه‌گذاری در این کشور مشغول به فعالیت می‌باشند. از ویژگی‌های ساختار صنعتی کنیا مقیاس بزرگ واحدهای صنعتی و عمدتاً سرمایه‌بر بودن آنهاست که از طریق دولت نیز شدیداً حمایت می‌شوند. بدین ترتیب سرمایه‌گذاری خارجی در توسعه صنعتی کنیا نقش مهمی ایفا می‌کند. حوزه تولیدات صنعتی در کنیا حدود ۱۵ درصد از تولید ناخالص داخلی (GDP) را تشکیل می‌دهد. این صنعت از زمان استقلال کشور تنها رشد جزئی را تجربه کرده است. در دوران پس از استقلال کنیا، صنایع تولیدی به سرعت رشد کرد؛ اما از دهه ۱۹۸۰ با رکود مواجه شد. هزینه بالای انرژی، کمبود برق و حجم واردات ارزان قیمت از جمله عواملی است که منجر به رکود این صنعت شده است. بیشتر صنایع این کشور در شهرهای بزرگ نایروبی، کیسومو و مومباسا قرار دارند. عمده صنایع کنیا در حوزه مواد غذایی متمرکز شده‌اند.

همچنین صنعت مونتاژ خودرو مانند موتورهای سی‌ام‌سی کنیا، جنرال موتورز جزء صنایع مهم کشور کنیا بوده و همچنین یک پالایشگاه نفت در این کشور وجود دارد که نفت خام وارداتی را به فرآورده‌های نفتی که برای مصرف داخلی در نظر گرفته شده‌اند؛ تصفیه

جزو محصولات صادراتی کنیا نیز می‌باشند. همچنین از لحاظ اشتغال، بالغ بر ۳۳ درصد کل شاغلان کنیا در حوزه کشاورزی مشغول به فعالیت می‌باشند.

برخی از محصولات دیگری که در کشور برای مصرف داخلی کشت می‌شوند عبارتند از سیسال، گندم و ... که در ارتفاعات حاصلخیز رشد می‌کنند. آناناس، نارگیل، پنبه، بادام هندی، نیشکر، ذرت و سیسال نیز در مناطق دشت به خوبی عمل می‌آیند.

جالب توجه است که کنیا با وجود داشتن حاصلخیزترین مزارع در آفریقا و بخش کشاورزی عظیم، هنوز به امنیت غذایی دست نیافته است. کنیا همچنین در بین کشورهای صادرکننده گل رتبه سوم را دارد. بزرگ‌ترین بازارهای گل‌های کنیا، کشورهای اروپا هستند و تقریباً ۱۲۷ مزرعه گل در این کشور وجود دارد. روند تغییرات سهم کشاورزی از تولید ناخالص داخلی کشور کنیا در نمودار ذیل نشان داده شده است.

*صنعت در کنیا

کنیا صنعتی ترین کشور در شرق آفریقا محسوب می‌شود بطوریکه شرکت‌های بزرگ چند ملیتی همچون شرکت‌های انگلیسی، آلمانی، فرانسوی، هلندی، آمریکایی و

طی بازه زمانی ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۲ مربوط به سال ۲۰۰۸ و برابر با ۲۶/۲۴ درصد بوده است.

بر اساس داده‌های بانک جهانی، نرخ بیکاری کنیا در سال ۲۰۲۲، برابر با ۵/۵۰ درصد بوده که نسبت به سال ۲۰۲۱، ۰/۱۴ درصد کاهش یافته است. رشد نرخ بیکاری کنیا در بازه زمانی ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۰، بدلیل شدت گرفتن بحران‌های اقتصادی این کشور در بازه زمانی مذکور است.

در نمودار ذیل سهم حوزه‌های مختلف اقتصادی از تولید ناخالص داخلی کنیا در طول سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۲۲ نشان داده شده و در ادامه به بررسی هر حوزه بصورت جداگانه پرداخته خواهد شد.

*کشاورزی در کنیا

کشاورزی نقش مهمی در اقتصاد کنیا دارد. اگرچه سهم آن از تولید ناخالص داخلی (GDP) کاهش یافته است - از بیش از دو پنجم در سال ۱۹۶۴ به کمتر از یک پنجم در اوایل قرن بیست و یکم - کشاورزی بخش تولید را با مواد خام تامین می‌کند و درآمد مالیاتی و ارز خارجی تولید می‌کند. چای، قهوه، میوه‌جات و صیفی‌جات و ذرت از مهم‌ترین محصولات کشاورزی کشور کنیا بحساب می‌آیند که بیشتر آنها بویژه قهوه

آمار عملکرد تولید پنبه کنیایی بین سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۰

YEAR	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Area (Ha)	28,627	28,700	20,717	13,432	18,000	9,837
Yield (Kgs/ha)	650	550	570	400	170	350
Seed cotton production (MT)	15,726	15,800	11,850	5,321	3,015	3,389
Seed Cotton price (USD Cents/kg)	42	42	46	46	52	48
Value of Seed Cotton (Ksh. Million)	660	664	545	245	157	172
Lint cotton (MT)	5,200	5300	4,000	2,000	1,000	1,100
Price of lint (USD /Kg)	1.42	1.42	1.64	1.64	1.90	1.80

در سال‌های اخیر، دولت کنیا موفق شده تا با مهار نا امنی‌های مشاهده شده در سال‌های قبل توسط گردشگران و همچنین وضع مقررات توریست‌پسند مانند صدور روادید برای گردشگران برخی کشورها، صنعت گردشگری را تقویت کند. امروزه گردشگری اولین درآمد ارزآور خارجی است و پس از آن گل، چای و قهوه قرار دارند.

***مراودات تجاری کنیا با سایر کشورهای جهان**
طبق آخرین داده‌های بانک جهانی، ارزش واردات و صادرات کلیه کالاها و خدمات کنیا در سال ۲۰۲۲ به ترتیب برابر ۲۴/۴ و ۱۳/۸۵ میلیارد دلار بوده است.

مهم‌ترین اقلام وارداتی کنیا انواع سوخت‌های معدنی، راکتورهای هسته‌ای، آهن و فولاد، غلات و روغن‌های حیوانی و گیاهی بوده و کشور‌های اصلی واردکننده این اقلام به کنیا، چین، امارات متحده عربی، هند، عربستان سعودی، مالزی و ژاپن می‌باشند.

لازم به ذکر است که بر اساس آمار سایت تجارت جهانی میانگین صادرات ایران به کنیا طی ۵ سال اخیر حدود ۳۰ میلیون دلار بوده است که عمدتاً نیز اقلام صادراتی ایران به کنیا سوخت‌های معدنی زیرمجموعه فصل ۲۷ بوده است.

مهم‌ترین محصولات صادراتی کشور کنیا عبارتند از چای و قهوه، گل‌های زینتی، روغن‌های معدنی زیرمجموعه فصل ۲۷ و به طور خاص کد تعرفه ۲۷۱۰۱۹ که مربوط به روغن موتور می‌باشد و همچنین سنگ‌های معدنی.

بازارهای اصلی برای محصولات صادراتی کشور کنیا در سال ۲۰۲۲ به ترتیب کشورهای اوگاندا، ایالات متحده، هلند، پاکستان و تانزانیا بوده‌اند.

مجموع صادرات فصول ۶۱ و ۶۲ مربوط به پوشاک کشباف و غیر کشباف با حدود ۴۰۰

آمار صادرات کشور کنیا در حوزه صنایع نساجی و پوشاک بین سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۲ (هزار دلار آمریکا)

کد تعرفه	شرح محصول	۲۰۱۸	۲۰۱۹	۲۰۲۰	۲۰۲۱	۲۰۲۲
'۵۰	ابریشم	۵	۱	-	۴۱	۵۲
'۵۱	پشم	۴,۴۴۰	۲,۷۵۳	۱,۴۴۳	۳,۱۳۲	۳,۳۸۹
'۵۲	پنبه	۱,۳۵۶	۱,۸۱۰	۱,۶۸۸	۲,۶۷۱	۲,۰۸۵
'۵۳	سایر الیاف گیاهی	۴۰,۲۹۹	۳۸,۲۰۳	۴۲,۹۶۸	۵۰,۰۷۶	۵۵,۴۲۸
'۵۴	فیلامنت‌های بشر ساخت	۶۰۱	۳۳۷	۴۶۸	۶۸۶	۷۹۸
'۵۵	الیاف استیپل بشر ساخت	۱۰,۳۴۹	۱۰,۲۷۷	۱۱,۴۹۹	۱۰,۳۲۴	۸,۰۴۹
'۵۶	نمد و منسوجات بی بافت، نخ‌های ویژه	۲,۲۹۲	۴,۶۶۷	۸,۳۶۸	۳,۱۴۳	۳,۷۶۸
'۵۷	فرش و سایر کفپوش‌های نساجی	۲۱۴	۲۶۶	۲۱۱	۳۵۳	۲۰۲
'۵۸	پارچه‌های تارو بود باف مخصوص، پارچه‌های نسجی منگوله باف	۳۲۶	۳۶۵	۲۸۰	۲۱۷	۲۹۴
'۵۹	پارچه‌های نسجی آغشته	۳۶۵	۴۵۲	۲۷۷	۳۶۹	۲۰۱
'۶۰	پارچه‌های کشباف یا قلاب باف	۴۴۰	۴۳۰	۵۸۳	۷۵۷	۱,۰۰۴
'۶۱	لباس و متفرعات لباس، کشباف یا قلاب باف	۱۲۰,۹۰۲	۱۰۹,۶۷۳	۱۰۸,۴۵۵	۱۵۶,۸۵۹	۱۷۴,۲۷۶
'۶۲	لباس و متفرعات لباس، غیرکشباف یا قلاب باف	۲۱۸,۲۶۲	۲۳۱,۱۲۲	۱۹۸,۶۳۷	۲۳۱,۳۲۲	۲۲۵,۳۹۰
'۶۳	سایر اشیای نسجی دوخته و مهیا و ...	۲۷,۹۶۹	۲۸,۷۵۲	۳۱,۳۲۸	۲۸,۴۱۸	۳۰,۵۵۵
	مجموع صادرات نساجی و پوشاک کنیا	۴۲۷,۸۲۱	۴۲۹,۱۰۸	۴۰۶,۲۰۵	۴۸۸,۳۶۸	۵۰۵,۴۹۱

آمار واردات اقلام منتخب صنایع نساجی و پوشاک کنیا در سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۲ (بر حسب هزار دلار آمریکا)

کد تعرفه	شرح محصول	۲۰۱۸	۲۰۱۹	۲۰۲۰	۲۰۲۱	۲۰۲۲
'۵۰	ابریشم	۹۸	۸۹	۲۸	۱۳۹	۴۳
'۵۱	پشم	۱۸۷	۱۳۲	۹۰	۳۴۶	۳۰۹
'۵۲	پنبه	۸۰,۹۳۴	۸۸,۱۶۴	۶۳,۷۹۷	۸۰,۴۱۳	۱۰۶,۰۶۲
'۵۳	سایر الیاف گیاهی	۸۳۵	۱,۰۴۱	۵۶۰	۸۳۱	۸۲۸
'۵۴	فیلامنت‌های بشر ساخت	۷۹,۵۵۲	۹۰,۵۸۹	۷۷,۱۰۴	۸۸,۱۲۸	۱۱۱,۰۴۹
'۵۵	الیاف استیپل بشر ساخت	۱۵۶,۸۱۷	۱۵۷,۶۴۷	۱۷۰,۳۶۲	۲۰۳,۵۶۲	۱۹۱,۳۹۴
'۵۶	نمد و منسوجات بی بافت، نخ‌های ویژه	۱۸,۶۰۷	۱۶,۳۲۴	۱۶,۱۱۹	۲۷,۹۶۶	۳۰,۸۶۸
'۵۷	فرش و سایر کفپوش‌های نساجی	۹,۹۸۹	۹,۹۵۰	۱۰,۱۹۴	۱۱,۲۷۲	۱۱,۵۶۹
'۵۸	پارچه‌های تارو بود باف مخصوص، پارچه‌های نسجی منگوله باف	۱۱,۸۶۶	۱۳,۳۴۵	۱۲,۶۲۲	۱۸,۸۴۷	۲۳,۲۴۹
'۵۹	پارچه‌های نسجی آغشته	۱۲,۵۵۷	۱۳,۲۹۹	۱۱,۲۷۳	۱۴,۸۰۴	۱۷,۲۲۹
'۶۰	پارچه‌های کشباف یا قلاب باف	۸۵,۳۴۷	۱۰۱,۸۸۱	۷۹,۸۵۴	۱۱۹,۱۹۲	۱۳۹,۱۷۵
'۶۱	لباس و متفرعات لباس، کشباف یا قلاب باف	۴۷,۸۷۸	۳۹,۹۰۷	۳۱,۰۸۷	۳۷,۶۸۷	۵۶,۴۱۴
'۶۲	لباس و متفرعات لباس، غیرکشباف یا قلاب باف	۹۴,۰۸۳	۹۲,۷۴۸	۱۰۰,۷۹۷	۱۱۳,۵۴۰	۹۶,۰۷۶
'۶۳	سایر اشیای نسجی دوخته و مهیا و ...	۲۳۴,۹۲۷	۲۳۵,۸۳۷	۱۹۶,۸۳۶	۲۸۷,۵۷۴	۲۵۹,۵۹۹
	مجموع واردات کنیا در حوزه صنایع نساجی و پوشاک	۸۳۳,۶۷۷	۸۶۰,۹۵۳	۷۷۰,۷۲۳	۱,۰۰۴,۲۹۱	۱,۰۴۳,۸۶۴

سهم را در اقتصاد کنیا داشته است. بخش گردشگری بخش بزرگی از حوزه خدمات را تشکیل می‌دهد. کنیا یک مقصد گردشگری اصلی برای گردشگران سراسر جهان جهت لذت بردن از سواحل آفتابی و دوست‌داشتنی این کشور یا گردش در پارک‌های ملی این کشور می‌باشد.

می‌کند. صنایع سیمان از دیگر صنایع مهم کنیا می‌باشد. همچنین تولید لوازم خانگی برای مصرف داخلی و کشورهای همسایه از دیگر فعالیت‌های صنعتی کشور کنیا است.

صصصصص*خدمات در کنیا

حوزه خدمات همواره با سهم بالغ بر ۵۰ درصدی از تولید ناخالص داخلی بیشترین

واحد مطالعات آماری و راهبردی ویرخانه انجمن صنایع نساجی ایران

کارخانجات نساجی سابق و عدم توان رقابت با جایگزین‌های الیاف پنبه یعنی الیاف مصنوعی و همچنین واردات ارزان تر و مقرون به صرفه پوشاک نو و علی الخصوص دست دوم.

فقدان بذر تأیید شده منجر به بهره وری پایین محصول پنبه کنیایی شده است. برخی از مسائل سیاستی که بر اکوسیستم تولید پنبه در کنیا تأثیر می‌گذارد؛ شامل عدم دسترسی به یارانه‌ها و اعتبار برای نهاده‌ها و مکانیزم آزادسازی قیمت‌گذاری برای پنبه. بنابراین تولیدات پنبه کنیایی جوابگوی نیاز داخل نبوده و کنیا پنبه را از کشورهای همسایه مانند اوگاندا و تانزانیا وارد می‌کند.

در کنیا، پنبه در پنج منطقه تولید می‌شود: مناطق غربی، نیانزا، مرکزی، شرقی و ساحلی مناطق غربی و نیانزا سالانه ۱۰۰۰ تا ۱۵۰۰ میلی متر بارندگی دارند. فصل کشت پنبه از مارس تا اکتبر است و این مناطق دارای پتانسیل کشت پنبه آبی هستند. مناطق شرقی و مرکزی سالانه بین ۶۰۰ تا ۱۲۰۰ میلی متر بارندگی دارند. کشت محصول از آگوست تا اکتبر ادامه دارد.

منطقه ساحلی سالانه ۸۰۰ تا ۱۲۰۰ میلی متر بارندگی دارد. فصل زراعی کشت پنبه از آوریل تا نوامبر است. عمده پنبه در کنیا توسط حدود ۱۴۰،۰۰۰ کشاورز کشت می‌شود. آنها میانگین عملکرد ۰.۵۳ تن بذر پنبه در هکتار دارند. محصول خروجی الیاف پنبه کنیا با کیفیت پایین مشخص می‌شود.

هزینه تولید پنبه در کنیا به دلیل بهره‌وری پایین نسبتاً بالا است. متوسط بازدهی کمتر از تولیدکنندگان دیگر است که عمدتاً به دلیل: بذره‌های ضعیف، اتکا به کشاورزی دیم، قرار گرفتن در معرض آفات زیاد، منابع مالی ناکافی و شیوه‌های مدیریت ضعیف می‌باشد. بین سال‌های ۲۰۰۶ و ۲۰۱۸، عملکرد پنبه

کد تعرفه	گروه کالا	محصولات برتر وارداتی کنیا در حوزه صنایع نساجی و پوشاک				
		ارزش واردات (میلیون دلار آمریکا)				
		۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸
۲۳	گروه دست دوم و مستعمل	۱۶۹,۹۹	۱۴۲,۶۸	۷۶,۸۱	۱۷۲,۹۹	۱۶۹,۷۲
	کالای خواب، روزنختی و ...	۲۶,۵۵۲	۲۷,۳۲۲	۲۷,۶۶۶	۱۴,۳۵۸	۱۵,۹۲۸
	لباس‌های زنانه، مردانه، سایرین و ...	۱۸,۲۳۲	۲۱,۸۶۱	۱۰,۸۲۹	۱۷,۵۴۲	۱۹,۸۶۶
	جولاب و گیسو برای بسته بندی	۱۷,۰۲۱	۱۸,۲۵۸	۱۲,۵۲۲	۱۴,۵۲۲	۱۵,۸۸۹
	لباس و زیرانداز سفیدی	۹,۲۵۲	۹,۵۸۸	۷,۴۸۸	۵,۲۹۸	۶,۷۱۲
۵۵	دسته الیاف از رشته های سینتتیک	۶۹,۸۲۱	۵۰,۸۲۲	۲۹,۵۵۹	۲۲,۵۲۵	۴۰,۰۰۱
	پارچه های تریکو سینتتیک	۲۲,۲۲۲	۲۰,۲۹۹	۲۷,۵۲۲	۲۶,۲۹۸	۲۰,۲۹۱
	زنج از الیاف سینتتیک غیریکسره - قوشت	۲۶,۸۵۵	۲۶,۸۹۵	۱۶,۸۶۶	۲۱,۸۷۶	۲۶,۸۶۶
۶۰	پارچه های تریکو باک از الیاف مصنوعی غیریکسره	۲۵,۲۲۲	۲۶,۲	۲۲,۲	۱۴,۲۰۲	۱۶,۸۷۶
	سایر پارچه های کشیاف یا قلابجاف	۷۶,۹	۹۹,۷	۶۶,۸۷	۸۲,۸	۶۵,۸۵
	پارچه های مخمل و پلوش معروف به پارچه های بوز پشته	۵,۲۲	۱۲,۲۲	۲,۸	۵,۲	۸,۵
	پارچه های تریکو و پارچه های از زنج ابرامنت سینتتیک	۸۷,۷	۶۶,۲	۶۲,۲	۷۲,۲	۶۲,۲

تأمین می‌شود. طبق برآوردهای انجام شده، کنیا با سطح زیر کشت ۳۸۵،۰۰۰ هکتار، پتانسیل تولید بیش از ۳۰۰،۰۰۰ تن پنبه را داراست. اما بدلیل محدودیت‌های مختلف از جمله عدم دسترسی به بذر پنبه مناسب و ... که در ادامه به آنها اشاره خواهد شد؛ تنها حدود ۱۰ درصد از این ظرفیت میزان تولید الیاف پنبه واقعی است. برخی از عوامل کلیدی مسئول عملکرد ضعیف این بخش هستند که عبارتند از: بذر با کیفیت پایین، خشکسالی‌های دوره‌ای، قیمت‌های نوسانی تولیدکنندگان، هزینه بالای آفت‌کش‌ها، فروپاشی شرکت‌های تعاونی،

میلیون دلار، حدود ۵ درصد از کل صادرات کشور کنیا در سال ۲۰۲۲ را به خود اختصاص داده و به نظر می‌رسد صنعت پوشاک یکی از صنایع مهم در کشور کنیا باشد.

صنایع نساجی و پوشاک کنیا

صنایع پنبه، منسوجات و پوشاک دومین صنعت تولیدی کنیا پس از صنایع غذایی بوده و به عنوان یکی از صنایع مهم کنیا شناخته شده است. طبق برآوردهای انجام شده بالغ بر ۴۰،۰۰۰ کشاورز کنیایی به کشت پنبه مشغول بوده و بدین ترتیب امرامعاش بیش از ۲۰۰،۰۰۰ خانوار کنیایی از این طریق

کد تعرفه	شرح کالا	سال		
		۲۰۲۰	۲۰۲۱	۲۰۲۲
۸۴۴۴	ماشین آلات ذوب رسی، کشش، تکسچرایزینگ و برش الیاف مصنوعی	۰.۱۱	۰.۱۵	۰.۲۶
۸۴۴۵	ماشین آلات ریسندگی، تابندگی و سایر ماشین آلات تولید نخ	۲.۱۶۴	۱.۰۱۱	۱.۹۱۸
۸۴۴۶	ماشین آلات بافندگی تار پیوسته	۱.۸۵	۱.۱۱۴	۰.۴۸۸
۸۴۴۷	ماشین آلات بافندگی حلقوی	۲.۱۲۵	۱.۵۳۶	۱.۸۷۲
۸۴۴۸	قطعات، ملزومات، ماشین آلات و دستگاه‌های کمکی برای ماشین آلات نساجی	۱.۳۳۵	۱.۲۰۶	۱.۲۳۵
۸۴۴۹	ماشین آلات تولید و تکمیل منسوجات بی بافت و نمد	۲.۴۵	۱.۴۷۶	۰.۱۵۱
۸۴۵۱	ماشین آلات پاک کردن و چلاندن، آغشته کردن و آندوفن، خشک کردن، پرس کردن و ...	۷.۵۶۹	۵.۷۷۷	۵.۳۵۷

*واردات ماشین آلات نساجی کنیا

ارزش واردات ماشین آلات نساجی کنیا طی سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۲ در جدول ذیل نشان داده شده است. همانطور که ملاحظه می‌شود عمده واردات در زمینه ماشین آلات تکمیل نساجی بوده و واردات این دستگاه‌ها عمدتاً از کشورهای چین، آلمان و فرانسه انجام شده است و در سایر زمینه‌های تولیدات نساجی واردات قابل ملاحظه‌ای وجود ندارد که همین امر می‌تواند نشان‌دهنده ضعف کنیا در بخش‌های ریسندگی، بافندگی و تولید منسوجات بی بافت باشد.

*مراودات تجاری ایران و کنیا

مطابق با آمار تجارت جهانی ITC، مراودات تجاری ایران و کنیا محدود بوده و در سال ۲۰۲۲ تنها میزان ۲۸/۵ میلیون دلار صادرات از ایران به مقصد کنیا انجام شده که از این میزان نیز ۲۳/۵ میلیون دلار به صادرات سوخت‌های معدنی فصل ۲۷ مرتبط بوده است. در حوزه صنایع نساجی نیز تنها ۱۵۷ هزار دلار صادرات کفپوش‌های ماشینی اعم از موکت‌های نمدی و تافتینگ در این سال به کشور کنیا انجام شده است.

از سوی دیگر در سال ۲۰۲۲ از مجموع ۴۹/۸ میلیون دلار صادرات انجام شده از کنیا به ایران، ۴۹/۶۸ میلیون دلار یعنی بالغ بر ۹۸ درصد مربوط به صادرات قهوه و چای به ایران بوده است و در زمینه نساجی و پوشاک مراوداتی صورت نگرفته است.

قلم محصول صادراتی پوشاک کنیا، شش محصول پنبه‌ای و چهار محصول تهیه شده از الیاف مصنوعی می‌باشد و معمولاً بیش از نیمی از صادرات پوشاک کنیا به ایالات متحده آمریکا انجام می‌شود.

بخش پوشاک در کنیا دارای ساختار سه لایه است: ۲۱ شرکت عظیم با متوسط اشتغالزایی ۱۸۰۰ نفر به ازای هر کارخانه درون مناطق آزاد تجاری (EPZ)، ۱۷۰ شرکت متوسط و بزرگ و همچنین بیش از ۷۰،۰۰۰ شرکت کوچک و بسیار کوچک خارج از این مناطق وجود دارد. بنابراین هزاران کارگاه تولیدی پوشاک در کنیا مشغول به فعالیت هستند.

مواد اولیه و هزینه‌های سربار عوامل اصلی هزینه‌بر این شرکت‌ها هستند. دولت کنیا در چشم انداز ۲۰۳۰ خود، بخش پوشاک و نساجی را به عنوان یکی از محرک‌های اصلی صنعتی شدن کنیا معرفی کرده است. در حال حاضر بخش نساجی، پوشاک و چرم کنیا حدود ۷ درصد از درآمد صادراتی کشور را تشکیل می‌دهد. همچنین این حوزه حدود ۳۰ درصد از نیروی کار بخش تولید کشور را به کار گرفته است.

*مراودات تجاری کشور کنیا در حوزه صنایع نساجی و پوشاک با سایر کشورهای جهان و ایران

بیشترین میزان صادرات مربوط به البسه کشباف و غیر کشباف (با سهم حدوداً ۸۰ درصد از مجموع صادرات نساجی و پوشاک)

پنبه در کنیا به طور متوسط ۱۹۶ کیلوگرم در هکتار بود. کشاورزان کنیایی فاقد سیستم‌های حمایتی داخلی لازم برای دسترسی آنها به نهاده‌ها و بهبود بهره‌وری به منظور کاهش هزینه تولید در هر واحد و افزایش درآمدزایی مزارع هستند.

کنیا دارای ۵۲ کارخانه نساجی است که تنها ۱۵ کارخانه در حال حاضر فعال هستند و این تعداد نیز با کمتر از ۴۵ درصد ظرفیت خود کار می‌کنند. و گرانی برق و الیاف وارداتی محرک‌های اصلی هزینه‌های بالای این شرکت‌ها و علت عدم توانایی کار با ظرفیت کامل می‌باشند.

علیرغم تسلط محصولات پنبه‌ای در صادرات منسوجات پنبه‌ای کنیا، پنبه برای پاسخگویی به تقاضای کمی و کیفی کنیا وارد می‌شود. زنجیره ارزش نساجی و پوشاک کنیا متشکل از تأمین مواد اولیه، کارخانجات ریسندگی، کارخانه‌های بافندگی/گردبافی، رنگرزی، طراحی و دوخت بصورت واحدهای منسجم و ادغام شده و یا بصورت واحدهای مجزا می‌باشد.

این بخش تحت نظارت وزارت بازرگانی و سرمایه‌گذاری صنعتی MOIED است و توسط انجمن‌ها و مؤسسات آموزشی گسترده بخش خصوصی حمایت می‌شود. اما مهم اینجاست که هیچ انجمن واحدی وجود ندارد که نمایندگی بخش پوشاک و نساجی را به عنوان یک کل یکپارچه به عهده داشته باشد. از ۱۰